Aanbevelingen voor auteurs en tips voor het schrijven van een Demos-artikel

Demos staat open voor elke bijdrage die, op een voor een breed publiek toegankelijke wijze, licht werpt op demografische ontwikkelingen en bevolkingsvraagstukken in brede zin. Er zijn echter geschreven en ongeschreven regels die we als redactie vaak onbewust hanteren om artikelen te beoordelen en te redigeren. Als handreiking naar potentiële auteurs die een artikel willen indienen willen we op deze plaats vooral die ongeschreven regels van een Demos-artikel op papier zetten. Het gaat om een aantal tips maar ook een aantal eisen en voorkeuren over inhoud en vorm waar je als auteur je voordeel mee kunt doen.

Tip 1: Schrijf populair-wetenschappelijk

De allerbelangrijkste tip is dat Demos geen wetenschappelijk tijdschrift is, maar een tijdschrift dat inzichten uit de wetenschap voor een breed publiek inzichtelijk probeert te maken. Deze focus vergt dat de schrijfstijl laagdrempelig is en dat niet nodeloos wetenschappelijk jargon, “regressietaal” of ingewikkelde grafieken of tabellen moeten worden gebruikt. Van hoog tot laag moet iedereen een artikel kunnen begrijpen.

Tip 2: Focus op demografie en samenleving

Vergeet niet dat het blad Demos de kennis en meningsvorming wil bevorderen over bevolkingsvraagstukken die voor de samenleving van belang zijn. Een artikel dat slechts zijdelings iets met demografie te maken heeft zal niet op de aandacht van onze lezers kunnen rekenen en als de band ontbreekt kan het een reden voor afwijzing of doorverwijzing zijn.

Stijleisen/voorkeuren voor reguliere artikelen:

Titel: Bedenk een titel waarmee je een breed publiek verleidt, bij voorkeur met de belangrijkste bevinding in de kop. Net als in kranten worden titels met een vraagteken zoveel mogelijk vermeden. Bedenk dat mensen vaak alleen maar ‘koppen’ lezen als eerste kennismaking en als de bevinding in de titel intrigeert dan wordt een lezer meer verleid dan met een grote vraag in de titel. De lezer moet dan meer moeite doen om de eindconclusie van het artikel te doorgronden om te weten of het de tijd en moeite waard is om het hele stuk te lezen. Als je echter kiest voor een titel met vraagteken zorg dan dat in de korte inleiding erna de belangrijkste bevinding duidelijk staat.

Korte inleiding: Een inleiding die in drie of vier zinnen de context, de kernvraag en de belangrijkste uitkomst schetst. De lezer moet als het ware worden verleid om het artikel te lezen.

Hoofdtekst: Een standaardartikel bevat de volgende componenten:

- Aanleiding en stellen van de kernvraag en hoe deze beantwoord wordt. Gebruik als aanleiding een (recente) maatschappelijke gebeurtenis of een actueel probleem en gebruik niet een intern-wetenschappelijke discussie. De gebruikte methode/data kan hier uitgelegd worden, maar we geven er de voorkeur aan om dit in een apart kader te plaatsen.
- Empirisch onderzoek dat gebruikt wordt om een kernvraag te beantwoorden. Dit omvat het grootste deel van het artikel.
- Conclusie. De conclusie is niet bedoeld om het onderzoek nog eens samen te vatten of om te pleiten voor nog meer vervolgonderzoek, maar is een gelegenheid om te reflecteren op wat het onderzoek betekent voor de praktijk van alle dag en eventueel voor beleid.

Hoewel de meeste artikelen als kerningrediënten data en onderzoek kennen staat Demos ook open voor andere formats of ideeën voor een artikel, zoals:

- Beschouwing over de geschiedenis van het denken over bevolkingsvraagstukken.
- Beschouwing over demografie en beleid.
- Bespreking van een boek of rapport dat een rol speelt in thema's als kindertal, migratie, levensverwachting, bevolkingspolitiek, etc.
- Een educatief stuk waarin een demografisch kernbegrip wordt uitgelegd en geïllustreerd.

Bij twijfel: Je kunt altijd de redactie (via demos@nidi.nl) polsen of een onderwerp wel geschikt is. Vaak helpt het ook om een korte opzet te maken van de beoogde structuur van het artikel.

Literatuurverwijzingen: In de tekst worden geen literatuurverwijzingen opgenomen. Net als in een krant draait het verhaal om een tekst die iedereen moet kunnen begrijpen. Voor geïnteresseerde lezers kunnen wel enkele literatuurverwijzingen en bronnen aan het eind van het artikel worden opgesomd. Dit zijn de belangrijkste literatuur-verwijzingen of een enkele 'tip voor verder lezen'. Het is zeker geen uitputtende lijst – zoals in wetenschappelijke artikelen – omdat daar geen ruimte voor is.

Grafieken of tabellen: Een regulier artikel telt maximaal 3 figuren of tabellen. Het is zaak om deze helder te construeren en goed te beschrijven in de titel, assen en legenda, maar ook als dat nodig is met voetnoten die de figuur zelfstandig leesbaar maakt en de bronvermelding van data duidelijk maakt. Als belangrijkste tip: verwerk niet te veel dimensies in één figuur. De boodschap gaat al snel verloren en de beste figuren

vertellen vaak al het hele verhaal (“a picture is worth a 1000 words”) en vaak met een eenduidige en eenvoudige middelen. Als regel hebben we de voorkeur om in figuren geen betrouwbaarheidsintervallen af te drukken.

Omvang: Een regulier artikel omvat ongeveer 2.000 woorden (inclusief literatuur-verwijzingen) met maximaal 3 figuren of tabellen. Daarnaast bevat Demos ook altijd een kort achterkantartikel van 400 woorden met maximaal 1 grafiek of tabel.

Demos in het nieuws: Regelmatig worden Demos-artikelen aangehaald of gebruikt door kranten of nieuwssites, hetgeen een aardige bijkomstigheid is, maar ook een compliment voor de auteurs die bovenstaande tips en tricks in de praktijk brengen.

Verspreiding: Demos verschijnt 10 keer per jaar en telt momenteel ruim 2.500 abonnees en verschijnt ook online op de site van Demos, zie: https://nidi.nl/nl/demos/demos-artikelen/

Redactioneel proces:

De redactie probeert ingediende artikelen zo snel mogelijk te beoordelen. Artikelen worden altijd door twee leden van de redactie beoordeeld, waarbij men onder andere vragen stelt over passages die niet duidelijk zijn of bewerkingen maakt: (1) om te voldoen aan de stijleisen van Demos, en (2) zodat een breed (leken)publiek het artikel kan begrijpen. We raden iedere potentiële auteur ten sterkste aan om een aantal recente nummers van Demos op de site in te zien en zo een concreet beeld te krijgen hoe een Demos-artikel er uit ziet!

Tot slot:

Demos staat open voor elke bijdrage die, op een voor een breed publiek toegankelijke wijze, licht werpt op demografische ontwikkelingen en bevolkingsvraagstukken in brede zin. Alle artikelen op het snijvlak van demografie, samenleving en beleid zijn welkom, ongeacht vakgebied, discipline, of benadering. Demos wordt door het NIDI uitgegeven en alhoewel veel auteurs een affiliatie met het NIDI hebben zijn ook auteurs van buiten het NIDI van harte welkom om kopij in te dienen.

Email redactie: demos@nidi.nl

Versie: 3 juli 2025